

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Aliqui De Examine Conscientiæ Generali Quotidiano Secundum Doctrinam S. P. N. Ignatii In Libello Exercitiorum

Palma, Luis de la

Coloniae, 1701

cap. 2. De puncto primo examinis, sive actione gratiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51909)

CAPUT II.

*De Puncto primo Examinis, sive Actione
Gratiarum.*

ANte omnia inquirendum declarandumque est, quam ob causam S. Ignatius hoc exercitium à gratiarum actione exordiat. Primo quidem, actio gratiarum pro beneficiis acceptis, res obligationis rigidæ est, & Sacrificium laudis quo benefactor divinus honoratur; dein disponit ad nova majoraque beneficia de manu Dei recipienda. Neque enim dubium esse potest, quin defectu gratitudinis erga fontem ex quo omnia promanant, donorum cælestium abundantiam destituamur. Hinc redditi gratiarum tantopere commendatur à Sanctis Patribus: hinc ea toties inculcatur ab Apostolo Paulo: hinc toties re ipsa præstatur à Davide in Psalmis. Cautum porro voluit S. Pater, ne hæc gratiarum divinarum reminiscencia & qua-

qualiscumque compensatio ab Exercitiis nostris spiritualibus, umquam abesset. Quamquam vero huic officio in Meditationibus locum non unum assignaverit, præsertim in colloquiis: fixè tamen in ipso Examinis principio debitum hoc locavit, veluti loco omnium securissimo. Neque enim Exercitia reliqua, vel omnium, vel cujusvis temporis sunt: Examen autem, ut patebit, & ab omnibus, & omni tempore adhibendum est. Ut enim momenti majoris negotia quandoque suffurentur tempus Orationis: at nullum omnino momenti tanti censi potest, ut eripiat tempus Examinis. Non potuit igitur Ignatius gratiarum actionem firmiori loco collocare, quam in fronte Examinis.

Præterea, ipsa hujus disquisitionis natura, hoc officium gratitudinis quasi comitem subsidiarium postulat. Id ut liqueat, præstandum observandumque est, morem esse justorum beneficia divina efflagitantium, ab indignitatis suæ accusatione orationem occipere: juxta illud, (a) *Iustus prior est accusator sui.*

(a) *Prov. 18. 17.*

Con-

Contra vero, morem esse Dei dum injustis peccata improperat, revocare dona sua in memoriam, inchoando ab exprobratione accusandoque nos immemores beneficiorum. Quoniam igitur hanc disquisitionem instituimus, ut peccatorum & ingratitude nostræ nos acculemus: non possumus aptius exordiri, quam à gratiarum actione de bonis à Deo acceptis. Sive enim peccata nostra incusamus ad divina beneficia consequenda; sive de acceptis beneficiis gratias agimus ad impetrandam veniam peccatorum: eadem utrimque emolumenta proveniunt. Morem hunc, quem dixi, observavit Deus, quando Davidem adulterii arguit: sic enim illi per Prophetam locutus est (a) *Hæc dicit Dominus Deus Israël: Ego unxi te in Regem super Israël, & ego erui te de manu Saul, & dedi tibi Domum Domini tui, & uxores Domini tui in sinu tuo, dedique tibi domum Israël & Juda: & si parva sunt ista, adjiciam tibi multo majora. Quare ergo contempsisti verbum Domini,*

ut

(a) 2. Reg. 12. 7.

ut faceres malum in conspectu meo? Et iterum, cum rebellem populum suum gravissimè reprehendit per Michæam (a) *Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fuit tibi? responde mihi. Quia eduxi te de terrâ Egypti, & de domo servientium liberavi te . . . . . Et custodisti præcepta Amri (impii Regis Israël, patris Achab) & omne opus domus Achab, & ambulasti in voluntatibus eorum, ut darem te in perditionem, & habitantes in ea in sibilum.* Hæc ad exaggerandam scelerum gravitatem, pudoreque peccatores confundendos, verecundiamque concitandam, ac extorquendam. Tantas habet vires rememoratio beneficiorum.

Viam longè aliam ineunt justi, cum ad gratias & beneficia divinam misericordiam student pellicere: ante omnia reos se profitentur, Deumque delictorum suorum memorem reddunt. Tobias senior ingemiscens, & cum lacrymis ad Deum conversus, in hunc modum orationem ordiebatur.

Iustus

(a) *Michæa 6. 3.*

(a)
tu
m
pe
m
no
di
ter
im
th
ni
fle
vi
m
pi
gel
tra
Da
hæ
fec
&
dic
phe
bus

(c)

(a) *Iustus es Domine, & omnia iudicia tua iusta sunt . . . . . Et nunc Domine memor esto mei, & ne vindictam sumas de peccatis meis, neque reminiscaris delicta mea, vel parentum meorum. Quoniam non obedivimus praeceptis tuis, ideo traditi sumus in direptionem, & captivitatem: & mortem, & in fabulam, & in improperium omnibus nationibus. Bethuliã per Holofernem ad rerum omnium desperationem redactã, populus flens & ululans sic orabat: (b) Peccavimus cum patribus nostris, injustè egimus, iniquitatem fecimus. Tu, quia pius es, miserere nostri, aut in tuo flagello vindica iniquitates nostras, & noli tradere confitentes te populo qui ignorat te. Danielis Babylone captivi oratio erat hæc. (c) Peccavimus, iniquitatem fecimus, impiè egimus, & recessimus: & declinavimus à mandatis tuis ac iudiciis. Non obedivimus servis tuis Prophetis, qui locuti sunt in nomine tuo Regibus nostris, . . . patribus nostris, omnique*

B

populo

- (a) *Tobia. 3. 2.*   (b) *Jud. 7, 19.*
 (c) *Daniel 9, 5.*

populo terra. Tibi Domine iustitia: ... nobis confusio faciei, regibus nostris, principibus nostris, & patribus nostris, qui peccaverunt. Tibi autem Domino Deo nostro misericordia & propitiatio, quia recessimus à te. Ad hanc ipsam rationem, iusti alii ante Dei pedes prostrati, & misericordiam implorantes, ante omnia reatum suorum gravitatem exponunt. Mirabilis enim vero Rhetorica, & Oratorum omnium Regulis è diametro adversaria. Etenim qui ab homine nititur sive gratiam sive veniam consequi, argumentum dicendi desumit à meritis personæ, & præclare gestis: qui vero divinam opem implorant, tamquam telum maximè efficax, peccata sua promunt & multa & magna, ut Deum sibi reddant propitium & liberalem, atque in hunc modum perorant. Tantum abest, Domine Deus, ut dignum me comperiam beneficio, quod exposco; ut mille titulis potius me indignum reddiderim; neque mihi ullatenus, sed unicæ misericordiæ tuæ, quæcumque impetro adscribere possim.

Magna

Magna sunt omnia, quaecumque in creaturas tuas derivas, hoc ipso, quod prominent ex te: verum magnitudo hæc incrementum summoperè, propterea quod ea conferantur immeritis: quantumque cumulus peccatorum meorum mihi detrahit meritorum, tantum addit beneficiorum tuorum magnitudini incrementum. Gratia tua munera non efficient, ut me aliis melioribus comparem: tua illa sunt, quaecumque elargiris, omni ego nuditate, ignominia, supplicioque dignissimus. *Domino Deo nostro justitia, nobis autem confusio faciei nostræ.* (a) Novi, Domine, quia natura tua misericordia est, proclivis ut divitias bonitatis suæ creaturis semper communicet: at peccata mea veluti constringunt & ligant munificas manus tuas. Id compertum habeo, Domine mi: propterea supplex veniam peto, ut sublato obice, gratiarum tuarum abundantia in me defluat. En affectus quos involvit accusatio sui in principio orationis. Ejus efficaciam auget: quoniam tollit obstacula

B 2

(a) *Baruc. I, 15.*

cula gratiæ impetrandæ. Disponit ad depressionem sui dona integrè adscribendo donanti, neque sibi relinquendo quidquam præter verecundiam & pudorem. Excitat etiam ad gratias agendas: tum quia crescit beneficium ab indignitate recipientis; tum quia per se majorem gratitudinem postulat, quod non nisi ex misericordii liberalitate donatum est.

Jam porro videamus, eadem hæc omnia profluere ex gratiarum actione, quam præmittimus, dum accingimur ad excutiendam conscientiam, aliaque quæ discussionem hanc consequuntur. Quando enim Exercitium hoc sic incipimus, tantumdem agimus, atque si exordiremur hoc modo. Millenis titulis me tibi devinctum, millenis aliis atque aliis devincire pergis in dies: ut fidelem tibi Domino meo serviam servitutum. Si huic debito defum, in me unum cadit culpa, notaque ingratitude tantò gravioris, & detestabilioris, quantò beneficiis ex omni parte amplissimis minus respondeo. Non est tamen
unde

unde spem abjiciam, atque animis cadam: cum inter tot noxas, quæ quotidie me circumdant, re ipsa experiar torrentem gratiarum, misericordiæ, amorisque tui, in me nondum arescere; sed beneficia beneficiis tuo munere superadjici. Novi Domine per hanc inertiam torporemque meum irritari te ad vindictam, ut qui amore non trahitur instar filii, stimulis poenarum servilibus excitetur. Hoc igitur fixum habeo rationem inire mecum, & prævenire justitiæ tuæ flagella, & detectâ debitorum summâ pro his satisfacere, ut tu Pater Misericordiarum flectaris, & peccata filii tui dissimules. Hæc ergo ratio est, quâ Examini huic principium damus. Hoc punctum primum, sive gratiarum actio, si rem attentius inspicimus, veluti compositio loci est; quâ constituimur in præsentia Dei, tamquam Patris amantissimi, & benefactoris immensi, qui dona sua vetera novis & majoribus augere paratus est. Considerari etiam potest hoc punctum, veluti Oratio quædam præparatoria ad hoc exercitium, quâ nos

t ad
scri-
endo
udo-
ndas:
igni-
najo-
non
atum

hæc
one,
imur
aque-
ntur.
inci-
ue si
titu-
iis at-
ut fi-
vitu-
ne u-
itudi-
ioris,
nplif-
amen
unde

disponimus ad cognoscendum numerum gravitatemque errorum, ut fiducia nostra crescat de culparum veniam consequendam, atque ad expungenda debita novis beneficiorum auxiliis cælitus roboremur. Hæc enim sunt Examinis effecta præcipua.

At, ne quæso inter beneficia, de quibus gratias agimus, illud excidat, quod & quotidianum, & ad extimulandam socordiam nostram summopere observatu necessarium est. Promptitudo scilicet miserentis Dei, quâ infirmitati nostræ condolens, quotidie ignoscit peccantibus, etsi post dolorem & propositum rursus in delicta eadem recidamus. Tangit hoc beneficium S. Basilii, & de eo docet agere gratias singulares, his verbis: (a) “ Gratias tibi ago, Domine, propter incredibilem clementiam, & in ferendis hominum culpis facilitatem tuam: qui peccantem me quotidie patientiâ tuâ sustines, & ad resipiscendum omnibus nobis potestatem facis. Propter hoc

(a) *Constitut. Monast. cap. 2.*

„ hoc enim taces, & nos sustines Do-
 „ mine, ut tibi gratias agamus, qui
 „ salutem generis nostri, modò ter-
 „ rendo, modò leniter exhortan-
 „ do, moderaris: quique per
 „ Prophetas primò, postremò etiam
 „ per adventum Christi tui nos
 „ visitaveris. Tu enim finxisti nos,
 „ & non ipsi nos: tu es Deus noster.
 „ Eodem spiritu Deum allocuta est,
 „ quæ dixit: (*a* *Benedictum est nomen*
 „ *ium Deus Patrum nostrorum: qui*
 „ *cum iratus fueris misericordiam*
 „ *facies, & in tempore tribulationis*
 „ *peccata dimittis his, qui invocant*
 „ *te.*), Hæc de Puncto primo suffi-
 ciant.

(*a* *Tob. 3, 13.*)